

Näringsdepartementet
Enheden för arbetsrätt och arbetsmiljö

103 33 STOCKHOLM

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2006-552-STA

ESTABLISHED 1668

Yttrande över betänkandet **God sed vid lönebildning (SOU 2006:32)** (N2006/2976/ARM)

2006-06-15

Sammanfattning: Riksbanken välkomnar den utvärdering som skett av Medlingsinstitutets verksamhet. Riksbanken avstyrker förslaget att slopa de procentuella utvecklingstalen för arbetskraftskostnaderna i lönebildningsrapporten. För att säkerställa att lönebildningsrapporten håller god kvalitet anser Riksbanken att den bör utvärderas av internationell expertis. Riksbanken stödjer förslaget att återföra ansvaret för lönestatistiken till Statistiska centralbyrån.

Riksbanken anser att det är viktigt att statliga myndigheter granskas och utvärderas regelbundet, eftersom detta bidrar till att stärka förtroendet för myndigheternas verksamhet. Vi välkomnar därför den utvärdering som gjorts av Medlingsinstitutets verksamhet avseende perioden 2000-2004, trots att det antagligen gått för kort tid sedan Medlingsinstitutet inrättades för att några slutsatser om Medlingsinstitutets effekter på svensk lönebildning ska kunna dras.

Vad gäller innehållet i granskningen finner Riksbanken endast skäl att kommentera två av de områden som analyseras i rapporten - Konjunkturinstitutets lönebildningsrapport och ansvaret för lönestatistiken.

Konjunkturinstitutets lönebildningsrapport

En väl fungerande lönebildning är en förutsättning för Riksbankens möjligheter att bedriva en framgångsrik inflationsmålspolitik. Om lönerna stiger i en takt som inte är förenlig med inflationsmålet tvingas Riksbanken motverka detta med penningpolitiken. Även om penningpolitiken inte kan påverka den genomsnittliga nivån på arbetslösheten kan oönskade löneökningar leda till onödig variation i både inflationstakten och realekonomin (produktion, arbetslöshet, sysselsättning, etc.).

För att få till stånd och upprätthålla en väl fungerande lönebildning anser Riksbanken det önskvärt att någon myndighet analyserar konsekvenserna av olika löneutfall, samt informerar om vilken löneutveckling som är önskvärd ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, både på kort och lång sikt. De rekommendationer som myndigheten ger måste vara baserade på en god samhällsekonomisk analys, och rapporteringen om lönebildningen måste utformas så att den hjälper arbetsmarknadens parter att upprätthålla en väl fungerande lönebildning.

■ Konjunkturinstitutet har sedan år 2000 gett ut en årlig lönebildningsrapport. Rapporten utgör ett viktigt faktaunderlag för Riksbankens egna analyser av den svenska arbetsmarknaden. Riksbanken delar därför utredningens syn att Konjunkturinstitutet bör fortsätta att producera en årlig lönebildningsrapport.

Vad gäller innehållet i lönebildningsrapporten finner utredningen att de avtalslutande parterna anser att det procentuella utvecklingstalet för arbetskraftskostnaderna på sikt kan vara störande i löneförhandlingarna. Detta kan visserligen lösas på ett enkelt sätt genom att procenttalet slopas, men det finns inget som tyder på att förekomsten av procentuella ökningstal för arbetskraftskostnaderna inverkat menligt på lönebildningen under den period utvärderingen avser. Riksbanken anser därför inte att publiceringen av denna typ av information skadar lönebildningen.

Det är dock väsentligt att både den kort- och långsiktiga rekommendationen baseras på en god samhällsekonomisk analys. Riksbanken har viss kritik mot en del av den analys som ligger bakom rekommendationerna i lönebildningsrapportens nuvarande form. Det är exempelvis oklart vilken löneutveckling som är önskvärd på kort sikt för att löneutvecklingen ska gå ihop med den långsiktiga rekommendationen. Rapporten skulle också tjäna på att belysa den osäkerhet som råder kring prognoserna, exempelvis genom att illustrera hur olika antaganden om produktivitetens utvecklingen påverkar vilka arbetskraftskostnader ekonomin tål på lång sikt.

För att säkerställa att lönebildningsrapporten håller en god kvalitet anser Riksbanken att den bör utvärderas regelbundet. I detta arbete bör i första hand den internationella vetenskapliga expertis som finns tillgänglig på området utnyttjas. Utredningen förespråkar att Konjunkturinstitutet samråder med Medlingsinstitutet om utformningen och innehållet i rapporten. Riksbanken är tveksam till ett sådant förfarande, eftersom Medlingsinstitutets roll som medlare kan försvåras om det också är direkt eller indirekt inblandat i lönebildningsrapporten.

Ansvaret för lönestatistiken

Lönestatistiken är en viktig del av den samlade ekonomiska statistiken. Därmed är det av stor vikt för Riksbanken att resurser avsätts så att statistiken blir av fullgod kvalitet, vilket bl.a. innefattar att den publiceras på fastställda publiceringsdatum och att den förmedlas till allmänheten på ett lättillgängligt sätt. Detta har inte fungerat på ett tillfredsställande sätt under utvärderingsperioden. Visserligen skulle detta kunna åstadkommas genom att Medlingsinstitutet lade mer resurser på statistikansvaret, men Riksbanken delar utredningens syn att det är svårt att hävda att Medlingsinstitutet är huvudanvändare av statistiken och stödjer därför förslaget att återföra statistikansvaret till SCB.

På direktionens vägnar:

Stefan Ingves

Kerstin Alm

I beslutet har deltagit: Stefan Ingves (ordförande), Lars Nyberg, Kristina Persson, Irma Rosenberg och Eva Srejber.

Föredragande har varit: Stefan Palmqvist